

за вѣчнонѣхно воспоменаніе“. За откриването на читалището съобщилъ цариградскійтъ в-къ „Турция“, бр. 49 отъ 1866 година. Съобщението гласи:

„Разпали се негасимата наша искра, която въ свищовските сѣрдца винаги е пламениста и разнеспособна... Бывшій въ сущій день прочее ради посѣщеніе въ домъ попечителя сего училище Господина Димитрія Начевича, учителя Емануила Васкидовича, учителя Горгія Владикинъ, Господинъ Христати Филчовъ, помежду други разговори ся случи и за нравственото народно просвѣщеніе. Движими убо отъ разпаленото нѣхно родолюбіе ся согласиха и четворица единомудрно да покажатъ длѣжността и любовта си къмто отечеството си; опредѣлихъ и рекохъ единоголасно всякій да жертвува споредъ силитъ си за народното образование... опредѣлиха думамъ да съставятъ едно читалище музеумъ, въ което ще бжде книгохранителница съставена разны языци и стары останки и рѣкописи“¹⁾.

За основаването на Ломското читалище намираме дописка отъ Ломската община съ дата 10 ноемврий 1856 г. до „Цариградски вестникъ“. г. VII, № 30, стр. 4 отъ 24 ноемврий 1856 година. Дописката започва така:

„Ломъ, 1856, 9-врія 10.

Мы това лѣто заведохме въ градеца ни читалище на което и стицаніето захвана почти да става. Високословното Бѣлоградско попечителство просвѣщенія му подари 18 тѣла разнаго съдържантя книги; Г-нъ Димитраки Войновичъ му подари еднъ желѣзнъ фурніж за грѣянѣ; Г-нъ Хаджи Иванчо Диоловичъ сѣрбинъ му посвяти слѣдующы-ты на сѣрбскы языкъ книги: Свята Гора; Совѣтъ родителей; Сѣрбска пчела; Исторія Славяносѣрбскаго народа въ 4 части; Повѣстница Чернъ горъ; Новыи Плутархъ; Камень претѣканія; Исторія Россіи; Повѣсть Древнихъ Абдеретовъ; Животописание славныи людии Старого и новаго вѣка; Старогръцка Мусикия; и описание града Божія Іерусалима, за кое подареніе тепла благодарность ся позна на нашѣтѣ общинѣ.

Г-нъ Пишурка посвяти Аделаидж Алпийскъ пастыркъ рукописнъ и на Българскы стихове отъ него исплетенъ, коя-то искаме да напечатимъ, нъ понеже читалище-то ни не е още въ никакво състояніе, та да може да ѣ издаде на свѣтъ съ свое иждивеніе. Молиме убо онѣя родолюбивыи бѣлгари, кои-то отъ чувство искать да сторятъ добро и на нашето читалище, нека благоволятъ да ны извѣстятъ, гдѣ и кому да ѣ испратимъ, да ѣ напечати на своя смѣткѣ, и мы съ радость щемъ ѣ испрати, безъ да искаме нѣчто за неѣ, освенъ ако благоволи издатель-тъ като ѣ издаде да ни посвяти нѣколко тѣла отъ нея.

Мы за да покажемъ книгъ-тѣ каква е и какъ е исплетенъ преписахмѣ отъ нея нѣчто и го пращаме издателю Ц. Вѣстника, кого-то молимъ да стори добро и да смѣсти отъ неѣ въ подлистника на почтенный свой листъ.

Община Ломска.“²⁾

¹⁾ Юбилеенъ сборникъ на читалището „Еленка и Кирилъ Д. Аврамови“ въ гр. Свищовъ. 1931. стр. 44—45.

²⁾ Юбилеенъ сборникъ 1856 — 1926. 1927. стр. 66 — 67; ч-ще „Постоянство“.